

Abstrakt: Společenská smlouva jako racionální volba

Tato rigorózní práce je zamýšlena jako úvod do soudobých teorií společenské smlouvy, které jsou vypracovány v metodologickém rámci tzv. teorie racionální volby. Základním dílem na tomto poli je *Teorie spravedlnosti* J. Rawlse. Práce se však zabývá nejen Rawlsovým přístupem ke společenské smlouvě, ale také koncepcemi dalších autorů, jmenovitě J. Buchanana, D. Gauthiera, T. Scanlona a R. Nozicka, které jsou v českém prostředí zatím méně známé. Struktura práce je orientována na možnost jejich srovnání, proto autor postupuje od předmětu ke stranám až k obsahu společenské smlouvy. Pozornost je věnována teorii her, která modeluje některé typické mezilidské interakce a pomocí svého teoretického aparátu může ilustrovat problémy sociální spolupráce, což je ústřední téma patrně všech smluvních teorií. V návaznosti na Schellingovu teorii fokálních bodů je diskutována expresivní teorie práva. V dalších částech práce autor ilustruje mechanismy udržení společenského řádu na příkladu nejnovějších empirických studií. V závěru se autor snaží nastínit pohled analytické filosofie na společenskou smlouvu jako na soubor institucí, který je nutným důsledkem existence jazyka, a probírá základní komponenty teorie institucionální reality J. Searla.